

A T T E N T I E

Op vrijdag 9 maart aanstaande wordt de jaarvergadering gehouden van de Heemkundekring "De Kommanderij Gemert".

Agenda:

- 1) Jaarrekening
- 2) Jaarverslag
- 3) Bestursverkiezing
- 4) Verrassing

Het oude bestuur treedt af en stelt zich weer herkiesbaar.

Er wordt moeite gedaan om als verrassing te komen tot een vertoning van dia's over oud-Gemert.

W.Vos, secretaris.

Mededelingen van het bestuur

In Boxtel werd door een afvaardiging van onze kring deelgenomen aan de eerste van de twee studiedagen, die jaarlijks door Brabants Heem worden georganiseerd. De tweede dag zal plaats hebben op 11 maart.

In dit numeer vindt U een tweetal beknopte verslagen van de lezingen die onlangs voor onze kring werden gehouden. De belangstelling was bevredigend.

Het Bestuur.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN 26 JANUARI 1962

De heer N.P.Sprenger de Rover uit 's Hertogenbosch sprak over het onderwerp: Plaatsnaamkunde.

Na algemene opmerkingen over de beoefening van deze wetenschap gaf spreker aan, welke eisen aan een goed onderzoek gesteld worden.

1) Men dient rekening te houden met de oude schrijfwijze en de oude uitspraak van de naam. IJ is vaak ie. Een reeks spellingen cpschrijven is echter niet voldoende en vaak misleidend.

2) Uitgangen. De letterrepen en vooral de uitgangen van de woorden zijn vaak in de loop van de tijd veranderd. Dan kan echter eenzelfde nieuwe uitgangsvorm tot verschillende betekenissen worden teruggebracht. Als voorbeeld van een dergelijk geval dienen de uitgangen "es" en "(s)ent". "es" kan namelijk een nieuwe vorm zijn van de uitgang "huis" maar ook van hees; (s)ent kan betekenen hout, eind en schoot.

3) Men moet erg oppassen met de verklaring van een naam. Door verbastering, door het bestaan van bijna gelijkkluidende woorden en anderszins kan er heel gauw een vergissing komen.

Als hulpmiddel voor de onderzoekingen noemde de spreker vooral het verkennen van de streek in de ruimste betekenis van het woord. Verder moet men altijd vergelijken met andere plaatsen waar dezelfde naam voorkomt, de nabijgelegen namen opzoeken want vaak ligt daarin al een oplossing of een wijzing naar de goede richting, en tenslotte oude familienamen onderzoeken, omdat daarin ook de oude vorm van de naam is bewaard gebleven.

Spreker wees op enkele misverstanden, die erg moeilijk uit de weg te ruimen zijn. Hij noemde de veldnaam "Hongercamp" die vaak wordt verklaard als een nederzetting van zigeuners. Dit is niet de juiste verklaring, men moet denken aan een stuk slechte grond waarvan dus de opbrengst gering was. Zo ook de namen "Hemel" en "Hel". Hieruit wil men vaak het bestaan afleiden van begraafplaatsen. Dit is echter in strijd met de wetenschap, aldus de spreker.

Tenslotte nam de spreker een aantal Gemertse namen door, waarbij hij een korte verklaring gaf. Het meest treffende was, dat hij de naam Gemert zelf wilde verklaren door de uitgang ert in verband te zien met het begin van de naam Erthepe, een oude schrijfwijze van Erp.

v.d.w.